

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vlagatelom!

Kak smo naznanili v našem listi, so posojilnice dobile nekaj peněz. Ar narod misli, da so dosta dobile i vse vloge lejko izplačajo, moramo dati sledeča pojasnila.

Posojilnice so dobile posojilo na 3% od pošne hranilnice i to teliko posojilo, keliko peněz bi v šestih letaj P. Agr. banka tem izplačala za kmete dužnike. Dobile so edno četrtino tistoga, ka majo naloženoga. Ta četrtina se deli na šest let, komaj sedmo leto pride pali peněz. Ta četrtina ide na odplačilo duga, na dače, na stroške poslovanja i za ponovitev poslovanja v posojilnicaj, za čuvanje novih vlog, da se lejko gdašteč izplačajo. Ka je više od toga, se vlagatelom razdeli. Ne dobila vsaka posojilnica vednako, ar nema vednako število zaščitenih dužnikov pri PAB. Priviligirana Agrarna Banka bi mogla po celoj državi posojilnicam vrniti 128,740.000 Din., a vrnila je samo 86,496.000 Din. To je 42 milijoni menje. To pa zato, ar kmetje dužniki slabo plačujajo. Vsaka posojilnica, zato posebi določil, keliko de izplačivala. *Dobi pa vsaki vlagateo po določenom ključu en deo vloge.* Ki ne potrebi peněz — takših je dosta že dnesden — naj etak napravi. Tisti peněz, šteroga sme zdignoti, naj včas vložil kak novo vlogo. Ta vloga bo nosila 4% intereša i jo kdašteč lejko zdigne. Stara vloga nosi samo 2% intereša. Če peneze tak prepisete na nove vloge, de je posojilnica voposojivala, požive se delo v posojilnicaj i lejko na hitroma nastopi stari čas, gda ste dobili, keliko ste šteli, v posojilnicaj. Brez posojivanja nego življenja v posojilnicaj, kak ne življenja v človeki brez krvi. Posojilnice ne gdujo za sebe, nego za vas. Te so vas rešile iz rok oderačov, šterim ste 3—4 krat vekše obresti plačivali, i vas ščejo rešiti tudi zdaj. Sukešina za peněz bo vsikdar, ar zob časa postruže hiše i gospodarska poslopja, ar betegi i smrti nišče ne more zadržati dostopa k nam, ar nesreče nas čakajo na vsakšem vogli, ar obuteo i obleko pa hrano potrebujemo vsaki den vsi. Tu se ide za bližnjega, ki rabi pomoči. Če vlagatelje ne vložijo za bližnjega posojilo, je te ne more dobiti ali nikak, ali ne po vugodnoj meri obresti. Posojilnice bodo zdaj samo na vknjižbo davale posojila i največ samo na dve leti, zato plačane obresti od posojil i vrnjene rate vlagatelje lejko vsaki čas dobijo vó. Lejko celo pogodbo napravijo z posojilnicami, v smisli štere v dvema letoma, gda se posojilo vne, vlagatelje dobijo vložene peneze nazaj. I če se tak obvežejo, gotovo dobijo 5% obresti. Dvojni hasek za vlagatele, 1. da je peněz ne v nevarnosti, da bi se zgubo, i 2. nosi hasek. Če pa doma shranjen leži, ne nosi nikšega haska i je v nevarnosti, da zgori, da ga vkradnejo ali moli pa miši pojejo. Mislimo na svoje bližnje i pomagajmo njim, ki potrebujejo pomoči potom posojil.

Ne pozabimo ešče edne reči. Peněz med narodom je teliko, ka ne ve kama ž njim. Plüg zemle je v cenil poskočo na ednok tak visiko. Zakaj? Ar je dosta küpcov. A ves te peněz je skrito orožje, štero pobija siromaka. Siromak bi krvavo potrebuvo pomoč, a tisti, ki ma peneze, njemi ne posodi, nego ešče proti njemi podigavle cenil samo njivam, nego tudi drugim rečam.

Če iz verskoga stališča, s pogledom na večnost gledamo peněz, se moramo razžalostiti. Vsi bi radi bili sinovje svetlosti, kak Kristuš zove svoje, a mammon, to je peněz, nas spremeni

Govor g. Bajlec Franca na banovinskem zasedanji 16. februarja 1938.

O decentralizaciji prosvete.

Pri pregledu proračuna prosvetnega oddelka na prvi pogled lahko opazimo, da ta proračun ne obsega vseh naših narodnih prosvetnih del. Dejstvo je tedaj, da banovina ne vodi vse naše slovenske narodne kulture. Pretežni del naše slovenske prosvete upravlja in vodi še vedno Beograd. Banovini so prepuščene v glavnem ljudske šole, meščanske šole in srednje šole pa tudi glede teh je poverjena banovini predvsem skrb za gradnjo in vzdrževanje šolskih poslopj ter preskrbe z učili.

Moramo pri tem priznati, da je banovina svojo nalogo, v kolikor ji je bila poverjena, v naravnost odlični meri izvršila. Saj je iz teh skromnih sredstev, ki so ji na razpolago, podprla nešteto občin pri gradnji ljudskih šol, gradila sama nekaj važnih srednjih šol ter celo dajala znatne podpore k vzdrževanju in gradnji zavodov, ki si jih država pridržala, odnosno, ki bi jih država sama morala graditi, da omenim samo hidrotehnični laboratorij ter univerzitetno knjižnico v Ljubljani.

Jasno je, da so potrebe naše ljudskošolske in srednješolske prosvete mnogo večje, kakor pa ima za to banovina razpoložljivih sredstev. Zato ni čuda, če statistika o našem ljudskem šolstvu izkazuje, da manjka samo pri ljudskih šolah še 1282 učilnic ter da več ko ena četrtina vseh poslopj, namenjenih za ljudske šole, ne ustreza najosnovnejšim šolskim predpisem zlasti pa ne higijenskim. Isto je pri srednjih šolah. Naše srednje šole so s številom učencev vse preobremenjene, saj imajo okroglo po 1.000 in celo nad 1.200 učencev. Iz rednih sredstev banovina pač ne more sproti preskrbeti toliko prostorov, kolikor bi bilo potrebno za normalni razvoj našega šolstva. Nujno so pa potrebne v najkrajšem času gradnje novih srednješolskih poslopj, zlasti v Murški Soboti, Celju, Ljubljani in Mariboru.

O naši univerzi je pa kar žalostno govoriti. Država sicer zaenkrat še ni naložila naši banovini, da bi tudi ona morala graditi univerzitetna poslopja, ki nam tako primanjkujejo in je potreba po njih tako kričeča, da je banovina v vsej svoji revščini kljub temu prostovoljno nekaj žrtvovala v ta namen, da se vsaj najnujnejša univerzitetna poslopja začno graditi.

Povdarili smo, da je banovina v danih razmerah in v okviru svojih finančnih zmoglosti storila vse, kolikor je pač mogla za omiljenje naše šolske in vobče naše slovenske prosvetne krize. Priznati moramo, da več ni mogla storiti. Iz svojih sredstev je gradila, kolikor je mogla, zato ji v tem pogledu ne moremo ničesar očitati, četudi je naše šolstvo glede prostorov sila nezadovoljivo. Mnogo bi pa lahko storila banovina v pogledu namestitev in pravilne razdelitve učiteljskih moči, vendar to žal ne spada v njeno kompetenco, ker ta posel vrši ministrstvo prosvete. V pogledu učiteljskih moči, njih števila in namestitev po posameznih učnih zavodih je pa slika za

v sinove teme. Tisti peněz, ki bi služil s smilenostjov večno plačilo, služil s trdosrčnostjov strašno odgovornost. V tom postnom časi mislimo na to tudi, kak mo se na sodi božem zagovarjali, če bi siromaki, pomenkanji trpečemi s penezi lejko pomogli i ne smo šteli. Kristušova sodba pri penezaj išče samo smilenost, samo pravico, samo lübezen.

prosvetne razmere naravnost zelo žalostna.

Če pogledamo ljudsko šolo, se nam nudi žalostna slika, da imamo v Sloveniji 250 oddelkov brez učne moči. Poleg tega čaka okrog 200 učiteljev na upokojitev, ker so za redni pouk v šoli že povsem odslužili ter imajo vse pogoje za upokojitev. Lahko bi tedaj rekli, da je v naši banovini okrog 450 oddelkov nezasedenih, odnosno nezadovoljivo zasedenih. Še žalostnejše je, če pomislimo, da imamo poleg tako velikega pomanjkanja učiteljstva na naših šolah izredno veliko število mladih delazmožnih in delazeljnih učiteljskih abiturientov, katerih število znaša 455 in ki ne morejo priti do službe. Od teh nekateri že čakajo od leta 1932., 1933. in 1934. Isto veliko pomanjkanje se čuti pri srednjih šolah, kjer pogrešamo letos kar 30 učnih moči. Tako se na srednjih šolah nekateri važni predmeti sploh ne poučujejo, ker ni učiteljev, ali je pa več predmetov okrnjenih, da jih poučujejo samo v zmanjšanem številu ur. Neprijetno vpliva tudi na razvoj našega šolstva dejstvo, da tako učitelji na ljudskih šolah, kakor profesorji na srednjih šolah skoraj nikoli niso pravočasno z začetkom šolskega leta na svojih mestih in se skoraj redno dogaja, da pride šolski pouk šele po daljšem času v normalni tir.

Glede pomanjkanja potrebnih šolskih zgradb, kakor tudi pomanjkanja učiteljstva ne bi čutili prav nobenih bolečin, ako bi vedeli, da država ni v stanu temu od pomoči. Pri nas država, odkar obstoji Jugoslavija, ni gradila niti ene ljudske šole in niti ene srednje šole. Ako bi se to tudi drugod dogajalo, da bi tudi v drugih pokrajinah naša država morala za to skrbeti samoupravna telesa, nas ne bi to dejstvo niti malo vznemirjalo. Ne moremo pa smatrati za pravično, če vemo in vidimo, da je država v zadnjih štirih letih zgradila v Beogradu pet velikih modernih srednješolskih poslopj, tako da ima danes Beograd sam več srednjih šol, ko vsa Slovenija skupaj. Beograd sam namreč ima 16 srednjih šol, dočim ima vsa Slovenija skupaj le 10 popolnih srednjih šol in 4 nepopolne. Poleg tega je država v srbskih pokrajinah zgradila nešteto ljudskih šol na državne stroške, pri nas pa niti ene in še podpore, ki jih je dajala država pri gradnjah ljudskih šol, so tako neverjetno in sramotno nizke, da niti omembe niso vredne. Glede učiteljstva na ljudskih in srednjih šolah v južnem delu naše države vemo, da so vse šole polno zasedene. Še več! V Beogradu samem je 20 profesorjev, ki nimajo nobenega drugega posla, kakor tega, da nadomestujejo slučajno odsotne nastavljenke na srednjih šolah. In pri nas pa manjka samo v letošnjem šolskem letu na srednjih šolah vsega skupaj 32 profesorjev, med temi 11 katehetov.

Naša slovenska narodna prosveta je močno ovirana tudi radi centralizacije vse prosvete v Beogradu. Tako se vrši namesčanje, premeščanje in dodeljevanje učnih moči vse iz Beograda. To znači izredno izgubo časa in povzroča v nešteto slučajih najrazličnejše neprilike. Še večja ovira za razvoj naše prosvete je enoten učni načrt za vse šole. Iz avtentičnih izjav zanesljivih strokovnjakov in odgovornih oseb vemo, da se v naših šolah rabijo tudi take knjige, ki si v bistvenih stvareh med seboj nasprotujejo, mnoge izmed njih pa za-

lijjo narodni in verski čut naše mladine in našega naroda. Radi tega moramo tudi odločno zavrniti nameravano monopolizacijo učnih knjig. Za našo mladino ne more nihče pisati knjig, ki ne pozna naših razmer, naše zgodovine in kulture, nihče ki ni kot Slovenec zaveden in v verskem pogledu pozitivno veren. Naravnost šikanizacija naše slovenske prosvete je pa monopolizacija zvezkov in šolskih tiskovin. Mladina, ki bi se morala v šolah učiti reda, čistoče in vestnosti, ravno po šolskih tiskovinah spoznava nered in nesolidnost našega centralizma.

Tudi učila na naših srednjih šolah so povečini še iz predvojnne dobe in so že doslužila. Naše šole si radi pomanjkanja kreditov novih učil ne morejo nabavljati, zato je marsikje nemogoč pouk s poskusi iz fizike, mehanike in kemije, kar v veliki meri ovira normalni razvoj naše prosvete.

Mi Slovenci nismo toliko nedorasli in nevedni, da ne bi dobro in jasno opazili in spoznali, da se z našo prosveto od gotove strani dela to namenoma in sistematično. Mi dobro vemo, da v Beogradu obstojajo struje, ki ne samo da neradi gledajo razvoj in porast naše slovenske narodne kulture, temveč storijo vse, da bi našo slovensko kulturo in tudi naše slovensko gospodarstvo zavrlil in usmeril v tir, po katerem bi vse to donášalo tem krogom samo dobičke. Kolikor pa od kakše naše ustanove ne bi imeli pozitivnih in otipljivih dobičkov, zanje nima več pravice obstojati in je treba to po njihovih nazorih kot nekoristno odstraniti in uničiti. Žal so tem razdiralnim strujam šli na roko v naši državi najrazličnejši režimi in večina vlad. Marsikaj bi mi že imeli, in bi si ustvarili iz lastnih moči in iz lastnih sredstev, ko nas ne bi te struje ob kumovanju naših jugoslovenskih vlad ovirale. Saj imamo po vseh državnih, človeških in božjih zakonih pravico do kulturnega in gospodarskega razvoja kot svobodni državni narod ravno tako kot Srbi ali Hrvati. Naravnost ironija je, kako dolgo in koliko se že borimo za svojo univerzo, da se izpopolni in dogradi, pa še danes nismo dosegli tega. Koliko smo se samo morali boriti za nekaj tako samo ob sebi imevnega, kot je naša univerzitetna knjižnica. Saj ničesar nismo prosili in ne prosimo, da nam da kdo drugi, temveč zahtevamo samo, naj se nam iz naših prihrankov, iz naših sredstev da to, kar nam gre. Saj k državnim dohodkom prispevamo sorazmerno neprimerno več, kakor vse druge banovine, zato imamo tudi pravico, da se nam da sorazmerno vsaj toliko, koliko se da drugim. Če pa vidimo in vemo, kaj vse in koliko je država dala beograjski univerzi v tem času, kaj vse se je tam že zgradilo in kaj vse se name-rava še v najkrajšem času zgraditi, odnosno se že gradi, potem smatram tisto našo naravnost sorazmerno borbo, da se nam zgradi univerzitetna knjižnica, naravnost za našo narodno kulturno sramoto. Koliko resolucij, deputacij, utemeljitev, dokazov smo morali dan na dan pošiljati v Beograd, da smo končno dobili to, kar tako nujno potrebujemo. To, kar je naš narod pretrpel v borbi za univerzitetno knjižnico, bi moralo oslabeti živce tudi mnogo močnejšemu narodu, kakor naš slovenski narod.

(Dale)

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2 50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečno 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano i med tekstem vsaka reč 2 D., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1 50 Din.

Nedela

v posti drüga.

Evangelij (Sv. Mataj 17.) Tisti čas vzeo je seboj Jezus Petra, i Jakoba, i Janoša, brata njegovoga, i pelao je nje na breg visiki zosed: i preobrazo se je pred njimi. I sveto se je obraz njegov, liki sunce; gvant pa njegov je beli gratao, liki sneg. I ovo skazala sta se njim Mojzeš, ino Eliaš z njim gučea. Odgovoreči pa Peter pravo je Jezusi: Gospodne, dobro je nam eti biti: či ščeš, napravimo eti šatore, tebi ednoga, Mojzeši ednoga, i Eliaši ednoga. Gđa je pa on ešče gučao, ovo svetli oblak je obsencio nje: i ovo glas z oblaka, govoreči: Eto je Sin moj ljubeni, v šterom se je meni dobro dopadnolo, njega poslušajte. I da bi čüli Vučenice, spadnoli so na obraz svoj, i zbojali so se jako. I pristopo je Jezus, i dotekno se je njih, i pravo je njim: stante gori, i nebojte se. Prizdignovši pa oči svoje, nikoga so nej vidili, nego samoga Jezusa. I doli idoč oni z brejga, zapovedo je njim Jezus govoreči: nikomi ne povejte videnja, dokeč Sin človeči od mrtvi gori ne stane.

*

Gospod je vzeo tri apoštote i šo z njimi na goro Tabor. Pred temi tremi se je naednok spremeno. Za nekaj časa so takrekoč nebesa stopila na zemlo. Za nekaj trenutkov je Jezus oblekeo nebesko veličastvo. S tem je šteo svojim ljublenim vučenikom praviti: Vidite, takši sam v istini! Na zemli je z mojim človečim telom to prikrito. Nebesa so moj pravi dom. Tam me bote gledali! Tam bo zmerom tak lep!

Ne je pa ešče prišeo tisti čas, da bi to nebesko veselje apoštote mogli stalno vživati. Gđa so povzdignoli oči, je bilo pa vse kak pri. Samo za trenutek je Bog odpro nebeska vrata, da so malo vidili, kak lepo je tam.

Zakaj je Gospod vse to včino? Zato, naj bi vučeniki te, gđa Ga bodo vidili na Olskoj gori ponižanoga i potrtoga do smrti, nad njim ne zdvojili. Da bi pri spomini na to veličanstvo znali, da je Jezus pri vsem svojem trpljenji i ponižanji itak vse-mogočni Bog, da če trpi, trpi popolnoma radovoljno.

Tak je bilo Jezusovo spre-menjenje apoštoto dokaz, da je on pravi Bog i da je njegov navuk istinski. Bilo jim je pa tudi poroštvo, da bodo tudi oni po kratkom zemelskom trpljenji poveličani, spremenjeni, deležni Jezusove nebeske slave. Od toga so prvi kršćeniki bili trdno osvedočeni. Ravno to osvedočenje jim je davalo takšo moč, da so svojo vero čuvali i branili.

Mislite, ka bi vučeniki mogli prestati takše grozne muke, če ne bi meli toga osvedočenja? Dugih tristo let je trpelo preganjanje prvih kršćenikov. Okoli 15 milijonov je bilo mantrnikov. Celo deca so šla z veseljom v smrt. Sv. Nežika — 13 let stara, sv. Agapit 14 let i toliko drugih, ešče mlajši. Kak so mogli takši, ki so komaj začnoli živeti, tak radi iti v smrt? Stalno zato, ar so bili trdno osvedočeni, ka je velike slava čaka včasi, kak jim bo glava odletela pod mečom. Vsa strašna moč poganske države je bila obrnjena v to, da zatere kršćanstvo. Nego ne! Vskidar nove trume iz vseh stanov so stopale veselo pred sodnike, pod meč, pred zveri. Ka jim je davalo takšo nepremagljivo moč? Boža milost, z vüpanjom na večno plačilo; trdno osvedočenje, da bodo po kratkom trpljenji večno i neizmerno poveličani.

Tüdi nas naj vüpanje na večno poveličanje napunjavla in spreva, da ostanemo trdni i stanoviti v službi Gospodovoj. Tüdi za nas se je na gori Tabor spremeno Jezus, da bi nam pokazao, kak moremo meti pred očmi nebesko veselje, posebno v britkosti toga življenja.

Skupno pismo

španskih škofov škofom vsega sveta zaradi vojne v Španiji.

In takšno je človeško življenje in takšen red božje previdnosti — ne da bi bilo doslej možno najti nadomestita — da je vojska, ki je za človeštvo ena najstrašnejših šib, včasih zdravilo, edino, ki more stvari spet postaviti v tečaj resnice in jih iznova spraviti pod vladu miru. Zato Cerkev blagoslavlja vojna znamenja, čeprav je hči Kneza miru; zato je ustanjavljala vojaške redove ter urejevala križarske vojne proti sovražnikom vere.

Ni tako v našem primeru. Cerkev te vojne ni iskala; zato ne verjamemo, da bi jo bilo treba braniti pred očitkom, da je vojskujoča se stranka, kakor so inozemski listi označevali špansko Cerkev. Res so se tisoči njenih sinov pokorili povelju svoje vesti in svojega domoljubja ter se na svojo osebno odgovornost dvignili z orožjem, da bi rešili načela kršćanske vere in pravičnosti, ki so stoletja in stoletja oblikovala življenje našega naroda; toda kdor Cerkev doži, da je to vojno izzvala ali da je sklepala zarote zanjo in da za nje preprečitev ni storila vsega, kar je bilo v njeni moči, ta resnice ne pozna ali pa jo potvarja.

To je položaj španskih škofov in španske Cerkve spričo dejstva sedanje vojne. Zasramovali in preganjali so jo, preden je vojna izbruhnila; Cerkev je bila glavna žrtev za besnost ene izmed vojskujočih se strank; in s svojimi prošnjami, svojimi opomini in s svojim vplivom ni nehala prizadevati si, da bi njeno škodo zmanjšala in dneve preskušnje skrajšala.

In če danes skupno izražamo svojo sodbo o prezapletenem vprašanju vojne v Španiji, storimo to prvič zato, ker je vojna, tudi če je bila političnega ali družabnega značaja, tako hudo pretresla verski red in ker je bilo ze od vsega njenega začetka jasno, da ena izmed vojskujočih se strank hoče katoliško vero v Španiji iztrebiti. Zato mi, katoliški škofje, nismo mogli molčati, saj bi s tem zanemarili koristi našega Gospoda Jezusa Kristusa in zaslužili strašni primerek „nemih psov“, s katerim prerok zaznamuje tiste, ki bi spričo krivice morali govoriti, pa molče. Drugič pa podajamo svojo sodbo zato, ker so v inozemstvu položaj španske Cerkve, to je, španskega episkopata, pred bojem krivo tolmačili: v neki zamejni katoliški reviji zelo viden politik toliko, da pripisuje vojne duševni slepoti španskih nadškofov, ki jih označuje za starce, ki dolgujejo vse, kar so, monarhistični viadavini in ki so z razlogi discipline in pokorščine druge škofe potegnili v smer narodnega gibanja. (Dalje)

Pismo domačoj fari.

A sin pa le domov Rad vedno pohiti, Pogosto v mislih se Doma, doma mudl...

— Pred leto dni sem na tom mestu napisao pismo domačoj vesi. Dnes ga pišem Tebi, draga mi gračka fara. Da ne bom veren sin samo svoje domače vesi, nego enako tüdi domače fare! Da ne bo kakše — zamere!

Velka si, prostrana, teška, a nekaki pravijo, da tüdi „herašnja“ fara. Živeš svoje tiho, skromno življenje z vsemi svojimi veselimi i žalostnimi vörami. Središče Tvojega duhovnoga i duševnoga življenja pa je — cerkev. Ta se hodijo Tvoji očevje i matere, sinovje i hčere zahvalüvati za vesele i srečne vöre svojega življenja; tam iščejo tolažbe v trenutak preizkušenj. Samo cerkev je svedokinja vseh veselih i žalostnih zdihlajov, vseh borb i zmag, vseh dobrot i milosti Tvojih vernikov. Živeš tisto življenje, šteroga Te včita: katoličanska vera i slovenska zavest. Znaš, da dokeč boš verna Bogi, Cerkvi i svojimi slovenskomi domi, de boži blagoslov s Tebov. V fari, v šteroj cyete katoličansko jakostno i versko življenje, vlada zadovolnost, mir, red, poštenje. Od nje Bog odklanja nevidnim potom telko i telko nesreč, kastig i nevol. V skromnosti i siomaštvi služiš Bogi, Cerkvi i domovini.

Kak vsepovsedi, se je tüdi po Tebi razraslo nekolko trnja i krplivja. Tüdi med Tvojimi vernimi sinovi i hčerami živejo takši, steri neso v čast i na diko Tvojimi katoličanskomi imeni i življenji, Tvojoj slovenskoj zavednosti. Puni so vsega tujega blata, samo nikaj čistoga katoličanstva i slovenstva nega na njih. Seme je to šatanovo, seme odpadnih sinov. Če je gde potrebno vdariti po veri, cerkvi, duhovniki, po slovenskih voditelaj i po slovenskom ljudstvu, povsod so prvi, povsod delajo proti i blatijo. Da so siti i napiti i da jim je slobodna pot do razvuzdanosti — to je njihov življenjski program. Gobave ovce — v velkoj farnoj družini! Ogibli se zato njihovega pokvarjenoga duha, s svojim zglednim katoličanskim življenjom i s slovenskov zavednostjov jim pokazüj pot iz zablod k istini... Pri skupnom farnom oltari moli za njihovo obračenje.

Edna od najtežjih Tvojih ran je gvüšno tüdi pitanje sezonskih delavcov i izseljencov. Kelko čiste, zdrave i poštene Tvoje mladosti i zrelosti zapüšča vsakše leto Tvoj skupni oltar i ide po sveti za krühom. Sila siromaštva i potrebe, a včasih tüdi žela pohlepnosti i gizde, jih žene iz Tvojega varstva v hladno i nevarno tujino. Ne moreš se opreti toj neizprososti. Delaj pa, da tüdi tam, daleč, raztepeni osta-

nejo Tvoji verni i ponosni sinovje i hčere. Poveži je s pismi, z „Novinami“, z molitvami s sebov, da do vsi živeli s Tebov ono duhovno, občestveno farno življenje, štero je najlepši duhovni kinč katoličancov.. S svojov domačov lübeznijov jih segrevaj, da ostanejo takši, kakši so odišli i se takši vrnejo, z velikov i čistov lübeznijov i hrepenenjom po domačom ognišči.

Veseli me, da razmiš pomen, silo, potrebo domačoga katoličanskoga tiska. Čüo sem, da poleg drugih dobrih časopisov majo časino mesto pri Tebi naše domače „Novine“. Tak je prav! Samo ešče naprej! Ne poslušaj raznoga šinfanje od „pozvanih“ i „nepozvanih“ kritikov. Takšim so „Novine“ na poti ali pa ne razmijo njihovoga pomena za naše ljudstvo. Znaj, da „Novine“ spunjavlejo dnes najvažnejšo vlogo v kulturnom, socijalnom, gospodarskom i političnom življenji naše krajine. Vsakše druge novine so nam mačehe i se nas spominjo samo te, gđa nas nücajo ali pa čakajo kakši hasek. „Novine“ ne štejo samo pavri, nego je najdeš na stoli vsakšega resnoga izobraženca. — Tvoja vrata pa naj bodo zapreta vsakšemi zamazanomi, „liberalno“, „indiferentno“ ali pa celo „komunistično“ smrdečomi paperi i časopisi. Vsi ti majo samo eden namen: versko, jakostno, gospodarsko i politično te vničiti. Veri, da so iskrene moje reči, ar kak veren

Tvoj sin, vidim, na kakšno pot bi te radi spelali neprijatelje katoličanstva i slovenstva. Svoji k svojim! — Znam, draga domača fara, da že dugo toplo hrepeniš po ednoj velkoj milosti i sreči: po novoj meši. Znam, da težko pričakuješ dneva, gđa boš mogla zaspevati ono tak redko, a zato tem bole sladko pesem:

„Novomešnik, bod' pozdravljen, Oü Boga si nam poslan...“

Vodil boš zvesto ovčice, Hranil jih s jedjo resnice...“

Čüo sem Tvoje stare očeve zdihavati: „Oh, da mi je ešče teiko živeti, da dočakam te radostni den. Potem rad zatisnem svoje trudne oči.“ Tak zdihavajo tüdi Tvoje svete matere. I mladina? O ta gračka mladina! Kak rada bi že vidla svojega Vüija pred oltarom Gospodovim! Što bi mogošo opisati njeno hrepenenje po tom veselom dnevi? Da, lepe, svete so te žele! Toda milost nove meše ne samo stvar Gospodovoga maziljenca, nego zadeva cele fara. To milost si fara mora izprositi i zaslužiti od Boga. Zaslužiti z zglednim življenjem i toplov molitvijov, z vernostjov svojoj Cerkvi i narodi. Zato Ti, draga moja gračka fara, moli i prosi, da Bog pošle punost časa — Tebi svojega maziljenca. Prosi od Boga svetoga, gorečega levita, šteromi:

Iz bratov sreče njemu sreča klije, Veselje ljudsko njemu v oku sije, In tuja solza mu meči srce!

Grački Vili.

Poročilo dr. Korošca, notrašnjega ministra od stanja v državi.

Pri proračunskoj razspravi je dr. Korošec, notrašnji minister meo dugi govor, v šterom je izrazo popolno vüpanje, da pride do sporazuma z Hrvati, samo potreben je čas zato.

V svojem govori je povedo, da se uprava z orožništvo i policijov bo spopolnila, da je rovarjenje med izseljenci, rovarjenje proti državi posebno v Severnoj i Južnoj Ameriki popustilo, da se razbojniška taborišca v Italiji i na Vogrskom praznijo i vnoči zapelani državlani se mirno vračajo nazaj v domovino.

Oblast pa bo z büdnimi očmi ešče naprej pazila na delo komunistov, je pravo v svojem govori dr. Korošec.

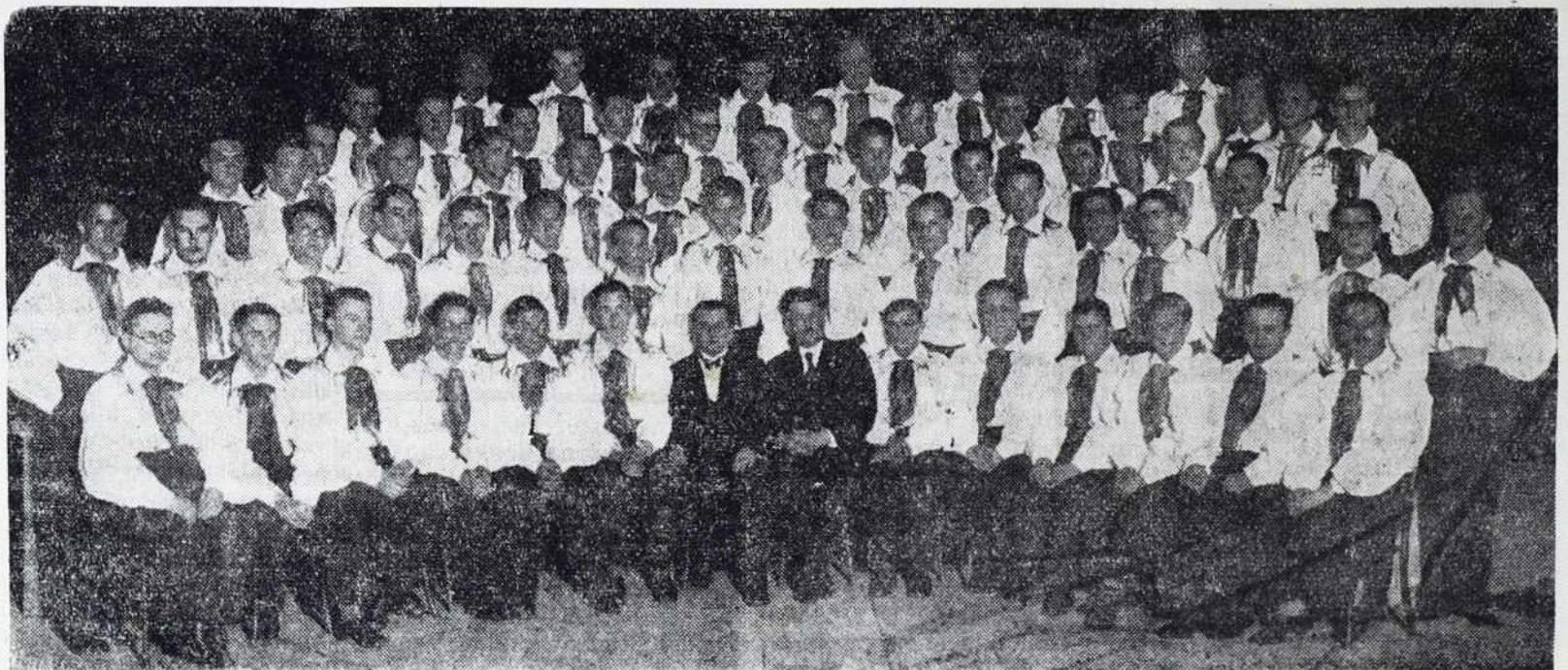
Skupščina je govor dr. Korošca z velikim navdušenjom i odobravanjom poslušala.

Grčija i Turčija v zvezi.

Na spravišči Balkanske zvezte sta na 10 let sklenile vojaško zvezo Grčija i Turčija, šterivi državi sta pred par leti vodile hüdo bojno med sebov.

Palič Janoš Jürij je bio kmet, doma blizi Dresden na Saškom v Nemčiji. Vmro je 21. februara leta 1788. Po imeni sodeč je bio Palič slovanskoga roda, dasi so dendenešnji tisti kraji že vsi nemški. Čeprav je bio Palič po pozvanji kmet, je vendar samo njegovo ime znano med vučenim svetom. Te kmečki možak se je najmre pečao tüdi z zvezdami i je postao sloveč zvezdoslovec. Leta 1758 je odkrio na nebi tak imenüvan Hallejov komet, ki je možü prineseo svetovno slavo. Vučeni svet zdaj obhaja 150-letnico smrti toga kmečkoga vučenjaka s slovanskim imenom.

Akademski pesmarski zbor iz Ljubljane, ki nastopi v Soboti 12. marca.

Glasi iz Slovenske krajine.

Na podporo Novin je daroval Sarjaš Štefan, Trnje iz Francije 10 Din. N. iz Sobote je poslal 45 Din., Paučić Jožef iz Francije 7 Din. Bog povrni.

D. Bistrica. V 71 leti starosti je v mro naš naročnik po večletnem teškem betegi, Godina Marko, posestnik. V pokojnom žaluje za svojim očom preč. g. Godina Jožef, misijonar, v Celji. Sprevod se je vršil z velikih vdeležbov marca 7. ki se ga vdeležo tudi sin misijonar. Naj pokojnomi, vno go trpečem našemi naročniki zasveti večna svetlost, njegove ostale pa potolaži sladko Srce Jezusovo. Vsem naše globoko sožalje.

Trnje. Marca 3. proti večeri so zajokali črensovski zvonovje. Objokavali so vernoga cehmeštra, Horvat Sabo Jožefa, šteroga hiša v Trnji je vno ga desetletja služila verno cerkvi z cehmešterskov dužnostov. Pokojni so se včakali 86 leta starosti. Bili dober krščanski mož, vdan cerkvi, verno spunjavali svoje verske dužnosti i v politiki tudi vsikdar podpirali jedino krščanska načela. Z velikov vdeležbov smo jih zakopali 5. marca, stalnoga naročnika naših listov. Pokojni so preživeli 62 leti v zakoni i zapustili za sebov dovice, vnūke i pravnuke. Večna svetlost naj njim sveti, njihovim ostalim pa naše sožalje.

Za posebni vlak v Budimpešto na 34. Evhariistični svetovni kongres, ki ga organizira TUJSKOPROMETNA ZVEZA „PUTNIK“ v Maribori v sporazumi s škofijskim odborom za evhariistične kongrese od 25. do 30. maja 1938 je uspelo dobiti dovoljenje podalšanja termina sprejemanja prijav do 31. marca t. l. S tem je omogočena prijava vseh onih, ki so prvi termin 28. febr. zamudili pa se oprosijo vsi zainteresenti, da nemudoma oddajo svoje prijave pri „PUTNIK“ Maribor ali njegovih podružnicah v Celji, Ptuiji, Gornjoj Radgoni, Št. Iliji ali Dravogradu. Prijave sprejemajo iz prijaznosti tudi vsi župni uradi v območji lavantinske škofije, kje se dobijo vse potrebne informacije, prospekti i prijavnice! *Vožnja samo Din. 190.* Izkoristite izredno ugodno priliko za obisk slikovite Budimpešte, priznana edno najlepših velemest Evrope i veličastvenih evhariističnih svečanosti!

Veliki Dolenci. Tudi je že čas, se nam oglasiti malo v „Novinaj“. No vej za meriti novosti smo nikše nej meli celi fašenek. Zdaj na kraji smo pa priredili veselo igro: „Bogati dovec“ pod vodstvom preč. g. plebanoša Horvat Franca. Lūdstvo je prišlo trno dosta, ka bi nam šče ednok tak velko šolo trbelo, pa te, če

bi vsi mesto meli. Čisti dobiček je namenjen na cerkev. Ali v začetki fašenka smo se mi šče na veselejše pripravljali, kajti do 7. febr. smo nej meli mi ednoga para v celoj fari, zato smo šteli bor voziti. Te so se nam pa te Julice, nikaj svadile pa so nam vsem pojgom celi kšeft pokvarile. Vej ravno nemamo več Julic, kak samo te tri, ka v glavnom prinasa ladajo Maričike. Če bi što slučajno prišo k nam v Dolence pa bi rad štero dekle kaj pito, naj jo samo zove za Maričiko, pa gvūšno trufi. — Zahvaljujemo se vsem cenj, obiskovalcom naše igre. — Igralci z gospodom plivanošom vred.

Molitvene knjige „Hodi k oltarskomi Svestvi“ so neštarni prosili. Nekaj falátov smo jih ešče dobili, lejko se zglasite za nje. Knige so v platno vezane z zlatov obrezov. — Uredništvo Novin, Črensovci.

Šoferski tečaj Touring-Cluba. V zadnjój štev. Novin, smo čteli, da organizira Touring-Club pri nas šoferski tečaj. Tečaj za začetnike i za že izpitane šofere. Ta vest je vzbūdila povsod veliko zanimanje i kak smo zvedeli, se je priglasilo že nad 10 kandidatov. Ar se bo vršio te tečaj v Soboti, bo vsem dana prilika vdeležiti se tečaja. Z tem v zvezi pa bodo tudi stroški precnižji — kak nam je zagotovleno — od šoferskih tečajov v drugih krajaj npr. v Maribori i v Ljubljani. Hvaležni smo prireditelom, da so se spomnili najsevernejšega dela naše vozkeje domovine, kajti do zdaj so bili posamezniki prisiljeni trošiti precejšnje vsote za tečaje i izpite, ki so se vršili do zdaj v drugih krajaj. Kak nam je bilo povedano, se bo začelo te tečaj 1. aprila i bo trpo predvidoma 1. mesec, nato se bodo vršili izpiti. Vsebuvaro bo teoretičen i praktičen deo. Predavanja se bodo vršila predpoldne, praktične vožnje pa popoldne. Priporočamo vsem onim, štəri bi se tečaja radi vdeležili, da to taki sporočijo Zadrugi mlatilničarjev, Goricca 9. p. Puconci, od tam se dobijo podrobna pojasnila.

To je nikša sreča nej. Dva moška sta si pogučavala. Eden pravi: zdaj so najsrečnejši goricanci, ka majo dosta vina, lejko pijejo, ka njim koža držij. Drugi pravi: - e - to ti je nikša sreča nej, nej za telo pa nej za dūšo. „Kak nebi bila sreča, večkrat vidim, da ide goricanec z ženov z goric, pa nos mata erdēci, pa na dva kraja nosa modre rinke, to se pravi alkoholni rinki, da njima vino vročino pa krv pod kožo požene, da je pa telo gingavo, mrzlo, za delo pa nikše nej!“ Tak sta si gučala i tiho postanola. Zdaj pa poglednimo mi

človeka, štəri je ešče nigdar vino nej pio. Te je zdrav, močen, čistoga obraza, kak dete; zima njemi nikša ne škodi, pri vsakšem deli je prvi delavec, štəri je več vreden, alkoolik ali pa trejzen človek?

Kotrigam Agrarne i gospodarsko-podporne zadruge. Tiste kotrige, ki so nas prosile, naj njim za delež, šteroga majo v zadrugi, pošilamo Novine, obveščamo, da *samo letos ešče vzememo te prepis.* Naj zapišejo gor na legitimacijo ali knigo, ali če teh nemajo, na poseben papir ete reči: *Zročim te penezze za Novine, ali Marijin List, ali oboje, (kak pač želejo naročiti) od l. 1938. naprej.* Nato se pa podpisajo i te listek dostavijo upravi Novin. Kotrige, ki želejo meti doge za svoj delež, naj se javijo v pisarni v Našem Domi vsaki delaven den predpoldnom. Doge so ešče na razpolago. Edna kotriga iz Medjimurja ponūja svoje vino na odkup, ki nameni bitu kūpec, naj se istotak javi v Našem Domi v Črensovcih. — Vodstvo zadruge.

Serdica. Preminoči teden se je pripelao k nam neki avto iz Austrije, ki je meo od zadaj plakat z nemškim napisom: „Živela velka nemška revolucija“. No, to bi nam ešče trbelo.

Meteličnost. Po lanskom mokrom leti so se pojavile pri našoj govenskoj živini metelice v jetraj ino so že dozday včinole vno go škode našim gospodarom. Dnesden pa mamō že sredstva i vrastvo, z šterim se pravočasno lejko prepreči nesreča. Pregled po živinozdravniki, ki z povečatom ali drobnogtedom v biati najde jajčeca metelic, je že vsem znani ino se že vrši na vse kraje. Vrastvo se dobi vu vsej apotekaj. Tak tudi v Beltincih, gde naš banov. živinozdravniki opravlja *pregled blata (lojna) za 3 Din* Tudi se je pobrigao, ka je vrastvo proti metelicam „Protumetilj“ falejši, iuo se dobi pri njem pa tudi v apoteki za 250 Din. edna pilula. To pa za zdaj samo v Beltinci.

Kuzma. Pri nas se pripravljamo i delamo, da bo kemprele stala nova cerkev i farov. Letos bomo cigeo žgali. Vūpamo, ka se tudi drugi, štəri so zdaj proti, premisljio i nam bodo z veseljom pomagali pri deli, posebno pa Trdkovčarje.

Črensovci. Socialni tečaj dečkov se je dovršo s skupnim svetim obhajilom dnes tleden.

Grad. V januaru smo si zvolili novi cerkveni odbor. Volitve so šle v lepom redi naprej i mamō v odbori samo dobre može kak g. Maršeka, Bačiča itd. Letos bomo popravljali streho na cerkvi i tūren, tudi zvūnaj ščemō cerkev olepšati i farov popraviti.

Sobota. Spravišče Zveze Poljskih delavcov se je vršilo v nedelo v najlepšem vremeni. Obiskalo ga je na jezere delavcov, celo iz Štajara i Medjimurja. Spravišče je počastio s svojim obiskom g. dr. Schanbach Franc, senator.

Cankova. Zavolo občinskih volitev, štere bodo 27. marca, je pri nas preci mirno. Nega nikši posebnih agitacij. Občinska hiša bo skoron ščista dogotovljena. Gda bo tam gotovo, te se dva razreda začasno preselita v občinsko hišo. Deo stare šole pa pōderemo i bomo na spomlad začnoli z zidanjom nove šole. Cerkvena občina je odstopila za šolo en deo prostora i en deo stare šole, štəri se zdaj podere. Politična občina da kak odškodnino popraviti kantorsko stanovanje i da v gotovini 10.000 Din. Nova šola nas bo stala malo menje kak pol milijona. Dobro, ka smo si do zdaj že okoli 200.000 Din. prišparali, stojezero dinarov dobimo posojila i bomo na te način lahko začnoli z zidanjom potrebne šole.

Tišina. Premeščena je od nas v Šmarje pri Jelšah vučitelica gđc. Sonja Kosi, štéra je duga leta službovala pri nas. Želimo njoj na novom mestu vno go uspeha.

Rankovci. Delo pri graditvi novoga mosta na glavnoj cesti Sobota — Radgona lepo napreduje. Po starom mosti je bilo itak že nevarno voziti vekšo težino i je bilo nūjno potrebno, da se je začnola graditev novoga.

Sv. Jurij. Kak smo zvedili, do novoga kluča za pametivo ne pride. To pa zato, ka je vno go takši, štəri nikaj ne bi radi dali. Ešče itak se vršijo po raznih hisaj seje zavolo toga. Ov ponedetek je bila takša seja pri Krenosi v Serdici. Dobromisleči mō že so na to sejo niti pozvani nej bili. Se razmi, ka se na takšoj seji ne guči kaj dobroga i pobožnoga. Sklenjeno je bilo, ka de se uavalo od vsakšega plūga 3 korone. Ništarni so pravili: za eden navaden cigar po 3 korone, to že damo od plūga, či resan nači nede šlo. — Takše seje so pri nas zdaj pōgoste i se s tem samo narod burka. Zato ešče ednok prosimo, naj župni urad denok ednog prijavi vse to politično oblast. Politično i cerkveno oblast pa prosimo, da nastopita proti tistim, ki v našoj fari v verskom pogledi telko škodijo, ka de se to poznalo ešče vno ga desetletja. Pitamo pa tudi naše orožnike, ali njim je vse to, ka se v našoj fari zadnja leta godi, kaj znano. Či znajo za vse te nerede, nemire i agitacije, prosimo odgovora, kakša navodila so dobili od politične oblasti za svoje prijave. Mi tudi ne vemo, če se sme do 50 možkov vkup zbrati na kakšo sejo, brezi do-

ZAHVALA.

Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili ob britki izgubi našega predragega moža in očeta **KAUFMAN JOSIPA** nadzornika vodne zadruge, izrekamo iskreno zahvalo. Zahvaljujemo se tudi najtopleje vsem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. D. Lendava, dne 7. marca 1938. Žalujoča rodbina: **Kaufman - Novak**

volenja? A to se zadnji čas večkrat dogaja i se na tej sejoj čūdne stvari gučijo. Naj se dogodki pri zadnjój fermi — ne ponovijo več nikdar pri nas, zato prosimo strogi nastop v smisli zakona.

Pertoča. Naš župan, g. Kolmanko, so nam spravili 1 vagon kukorce po znižanoj ceni. Pripravljamo se na volitve za 27. marc. Že gnjes znamo, koga mo volili i ka bodo zvoljeni nazaj dozdayšnji župan g. Kolmanko, štérōga vsi poznamo kak poštenoga, treznoga i sposobnoga moža. — Začnoli smo nabirati prostovolne dare za nagrobni spomenik pokojnomi plebanoši g. Bagari-ji. Lūdje radi dajo i s tem pokažejo, ka poštujejo svoje dūhovnike i je lūbijo tudi po smrti.

Pozdrav dobroga g. vučitelca. G. Štrus Franc, bivši vučiteo v Dolini piše: „Bog živi Slovensko krajino in ljudstvo, ki v njej prebive“. Gospod Štrus je premeščen od nas v Blagovico.

Markovci. V našoj cerkvi se je vršo te tleden sv. misijon, štəri je preživo naše dūhovno življenje. Sv. misijon sta vodila preč. g. salezijanca Vogrin Štefan i Lovrenčić Jožef, našiva domačina. Bog njima povrni trūde.

Na misijon mrs. Kereca na Kitajskom je darovala Vožar Terezija iz V. Polane 10 Din., Mauček Ana nabrala v Bakovcih 153 Din, dve Meolicovi Aniki iz Kroga sta nabrali v Satahovcih 102 Din, v Krogi i v Soboti 16025 Din, Meolic Anika i Holcman Terezija v Murskih Črncih 82 D, Balaško Treza v Borejcih 66 D, Francež Terezija, vučitelica na Tišini darovala 100 Din, Gobar Treza nabrala v Gradišči, v Tropovcih i na Tišini 74 D. Penezzi so bili prek dani ravnitelstvi Martinišča i poslani v Ljubljano i tamodnet pa g. misijonar. Nabiralkam i vsem darovnikom Bog plati!

Dūhovne vaje za salezijanske sotrudnice i tudi za druge ženske i dekle bodo v Martinišči od 30. marca pa do 3. aprila. Začetek 30. marca večer ob pol 7, zaključek 3. aprila zajtra. Predge bodo vsaki den ob 6 zajtra i ob pol 7 večer.

Tudi za moške (može i dečke) bodo v Martinišči dūhovne vaje. Začetek bo 10. aprila, na cvetno nedelo večer ob pol 7 i zaključek na velki četrtrek vgojdo (14. aprila). Predge bodo ob 6 vgojdo i ob pol 7 večer. K obilnoj vdeležbi pri obojih dūhovnih vajah vas vabi vodstvo Martinišča.

Rogaševci. Občinski odborniki smo meli preminoči keden proračunsko sejo. Seja je bila proti pričakovanji mirna. Župani, štəri je do zdaj meo samo 350 Din. mesečno, smo zvišali plačo na 520 Din. Tajnik ma do zdaj 550 Din. na mesec. Ništarni so bili za to, da bi se njemi malo znižalo, pa se je dobro brano. Celi proračun občine Rogaševci znaša nekaj nad 100 jezero dinarov.

Lepo kmečko posestvo, 12 oralov, arondirano, obstoječe iz njiv, travnikov, sadovnjaka s 500 sadnimi drevesi. 7 glav goveje živine, v okolici Maribora se ugodno proda. Vprašati pri: **JOSIP ŠEREC, kavarna Jadran, Maribor.**

Svojemu bivšemu učitelju, g. Franc Zacherlu,

v Ljutomeru za njegov 70-letni rojstni dan:

Spomin se vrača danes v pretekle dni, ob njem srce ljubeče se ustavlja; kdo si preblagi, ki te naš spomin slavi, ki dela tvoja, v vrstah teh proslavlja?

Učitelj bivši nas! Z hvaležnimi pozdravi, k tebi vračajo se danes vsi, ki jim najboljši bil si ti vzgojitelj, otroških nežnih src, premili bil vrtnar, k življenski sreči blag — voditelj!

Le za mladino srce Tvoje je gorelo, njej v blagor si posvečal vse moči; za njo si delal in trdel, slednjih tvoj utrip za njo še danes, slednjih tvoj utrip — srca drhti!

Vsi vemo, da trnjeva so bila tvoja pota, ki te vodila skoz' življenje so; a skoz' nje te varno vedno spremljala je božja roka, — da še danes jasno tvoje ti žari oko! O da bi mogli ti za dela tvoja, vence zviti, ki ga zaslužil si v teku let; da bi vsaj malo mogli ti vrniti, kar storil si, — za svoj mladinski cvet!

Veruj premili, blagi naš vzgojitelj, da tvoja dela rodila so obilen blagoslov; da slednja tvoja žrtev je uspeh rodila, kar storil v blagor nas svojih si otroki!

Za tvoj sedemdesetletni, rojstni dan, kličemo ti vsi, hvaležno srčno vdani: „Še mnoga leta, dobri Bog te naj živi, in srečnega med nami te ohrani!“

Tvoji bivši učenci in učenke.

Tomu lepomi pozdravi se pridružijo tudi uredništvo Novin i svojemi dugoletnomi naročniki žele popolen nebeski blagoslov ob 70 letnici.

Urednik.

Biseri iz pisem g. Camplin-u,

izseljenskemu duhovniku v Franciji.

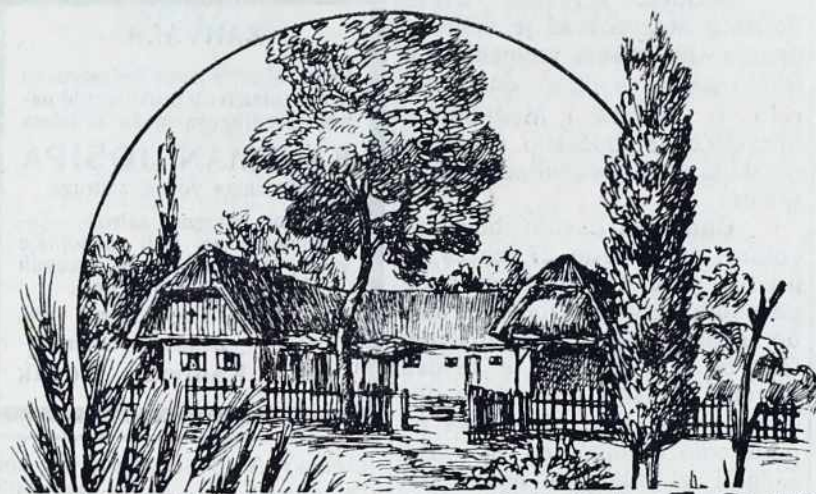
„Dobrodošli naš prečastiti gospod dūhovni oča! Od radosti so me obilne skuze, gda sem zaglednola na pismi Vaš naslov. Bog Vam plati jezero i jezerokrat. Najiskrenej Vas pozdravljam! Jezuš i Marija i sveti Jožef naj

Vas vodijo po Vašoj trnjavoj poti... Oprostite mi, ka sem slabo pisala, ve znate kak je v službi: trūdne so mi roke i nemrem lepo pisati... vno go pozdravov i rokopolub od *Barice Domankiš.*“

„Vi nam bodete velika pomoč, ka je dosta takših, ki so že zablodili i blodijo brez Boga, ka jih nišče ne opominao na cerkev... Mogoče nete mogli iti do vsakoga, ali dosta jih je, ki teško čakajo na Vas... Tū vsi komaj čakajo na Vas i velikonočno spoved... Zdaj Vas še enkrat pozdravim i vsi drugi bratje v Jezušu Kristušu i Vam želemo puno Božega blagoslova. Hvaljen Jezuš i Marija. Z odličnim spoštovanjem *Anton Horvat.*“

„Prav srčno Vas poziva, prijte čeravno nate meli dovoljenja (za spovedavanje i zdavanje), samo ka te naj vidili, ka te Vij tudi med nami... *Ivan Bojnc i Margita Seredi.*“

„HIZICKI DOMAČOJ“

Pisma naših z tujine

M. J. Golob: Letos smo mislili obiskovati 25 letnico fare, pa so razmere tako slabe, da ni mogoče. Mora biti pozneje v leti, če se na bolje obrne. Dne 26. jan. je obteklo 25 let, odkar sam imel prvo službo božjo za Slovence v Bridgeportu. Tako nam hitro minejšo leta. Skoro pominamo tudi mi.

Paučič Jožef i žena, Tigy:

Velečastiti g. urednik! Že obrudim se vam javlam iz tujine. Prle kak bi vam kaj pisalo, vas najprle lepo daja pozdraviti z ženov Maričovo ino vam želeva lubo zdravje v etom novom leti, vsega zavole, dušnoga zveličanja pa naj več. Lubi Jezus ino Bl. Dev. Marija naj vam bodeta bogatava plačnika, da bodete ešče duga ino duga leta mogli vrejüvati naše krščanske liste, štere so nam ino našoj Slovenskoj mladini jako potrebni, ki smo razstepeni po celoj Franciji ino Nemčiji. Naznanjam vam, da sva z ženov naročnino odposlala za celo leto za Novine i za M. list i ka bode više, darijeva za podporo naših krščanskih listov. Prav srčno se vam zahvalijeva na rednom pošiljanji Novin, navadno je dobivava v nedelo, kalendari sva tudi dobila. Veleč. g. urednik! Spravo sam vam edno naročnico, Minarič Katarino, štera je v istoj vesi, kak sam jas, štera isto želno pričakuje naše krščanske liste. Naročnino na celo leto je plačala ino smo jo taki od poslali za Novine, M. list i za kalendare.

Petek Martin, Ferme de-la Rojere iz V. Polane: Prečastiti g. urednik! Vu imeni Jezusa i Marije vas jes pozdravljam iz te hladne tujine i vas priporočam sv. Jožefi, vašemi krstnoma patroni, šteroga god te obhajali 19. marca. Naj vam izprosi od Boga še vnoga i vnoga leta zdravja, da te šče mogli skrbeti vnoga leta za nas izseljence, ki smo razstepeni po tujini. Naznanjam vam, velečastiti gospod, et sva dva iz Slov. krajine i vaše krščanske Novine redno vdablava, že v soboto je dobiva, štere so nama na veliko veselje, štera nama prinašajo vesele i žalostne novice iz Slov. krajine. Večkrat bi je oba radiva štela, zato si pa šče zdaj naročiva M. list, šteri de nama tudi na veliko veselje,

Drüštvo za zaščito interesov vlagatelov bivše Budimpeštanske poštne hranilnice v Dolnoj Lendavi.

Na jezere naših državljanov je, šteri so pred bojnov vlagali svoje peneze v Budimpeštansko poštno kaso, štera pa jim še do dnes te pejezne nej vöplachala. Posebno je takših dosta v Slov. krajini, ar je tü takša navada bila, da je vsaki svoje prišparane krajcare v poštno kaso dejvao. Že 20 let zabadačakamo, da bi se nam tej pejezni povrnoli. Vlagatejse avstrijske poštne hranilnice so 1934. leta v Ljubljani ustanovili društvo, štero je doseгло, da se njim je že leta 1937. izplačala šuma od 40 milijon kron.

ar vidiva, da edino vaši krščanski listi nas ohranijo vu toj, tako malo krščanskoj Franciji. Zato je pa priporočava vsakomi izseljenci Slov. krajine. Zato pa pozdravava vas, častiti gosp. urednik i celo upravo Novin. Tudi pozdravljam svojo rojstno ves V. Polano, svojo mater, brata i sestro, gospoda župnika, Marijino družbo i gasilsko četo. Tak bodi pozdravljena Slov. krajina i nepozabi na nas izseljence.

Kozar Štefan, Ferme de-la Rojere iz Martinja: Velečastiti g. urednik! Pozdravljam jih od dalešnje tujine i njim želem lubo zdravje od Boga i Marije, da bi ešče duga leta za nas mogli skrbeti z vašimi krščanskimi listi. Novine redno dobivam, štere mi vsakšo soboto prinesejo novoga iz mile Slov. krajine i domovine, štere so mi na veselje i hasek. Pozdravljam svoje domače, sestre i rodbino, posebno svoje prijatele z moje rojstne vesi i Martinske dečke. Njim želem lubo zdravje od Boga. Zbogom do svidenja. Bog nas živi!

Grah Terezija, Francija z Bakovec: Falen Jezus ino Marija! Prečastiti g. urednik! Vu začetki mojega slaboga pisanja jih najprve prav lepo pozdravim ino vse uredništvo. Pa njim želem vse dobro v tom novom leti, posebno lepo zdravje od Gospodnoga Boga ino od Blažene Dev. Marije. Preč. gospod! To njim pošiljam eden amerikanski dolar za Novine, či pa nega več duga za Novine, te pa naj ostane za sv. Frančiškov dom pa za knigo, kak so mi jo poslali. Pa jih prosim, naj se kaj molijo za mene, ka mi Bog da srečo ino blagoslov ino mir v mojem zakonskom življenji.

Györek Marija, a Vignol, doma iz Bukovnice: Prečastiti g. urednik! Budete že dopustili, da se vam tak kesno javlam. Že je minolo mesec dni, kak sem vam pisala edno pismo za volo kalendara, mislim, da neste ga sprejeli, ar neste me obvestili. Naročnica sam bila v s tom leti sedem mesecov za Novine i M. list. Tudi domačim sam pisala, naj plačajo naročnino za me za leto 1937. pa nevem, či so, či neste sprejeli, prosim da me obvestite. Pošiljam pa vnogo pozdravov, vam g. urednik, vsem svojim domačim i celoj bogojanskoj fari.

Da bi se že ednok rešilo to važno gospodarsko pitanje za našo krajino, je g. Bačić Arpad, predsednik občine Lendave izdelao pravila za ustanovitev „Drüštva za zaščito interesov vlagatelov bivše Budimpeštanske poštne hranilnice,“ štera je že Kr. banska uprava v Ljubljani odobrila i delovanje društva dopustila na ozemlji cele države. Imenujani je pozvao ustanovni občni zbor na 27. febr. v Lendavo, na šterom se je dosta interesentov zglasilo iz vseh občin našega sreza. Z velikim navdušenjem so sprejeli predlog g.

Sad iz komunističnoga paradizoma.

Reč belgijskoga polkovnika.

Belgijski polkovnik Van Den Boše Eugen se je poüdo španjolskoj rdečoj vladi, da njej priskoči na pomoč. Ta ga je z veseljom sprejela i ga priredila kak zapovednika pri vojski pri ednom deli Madrida. Te polkovnik je mislo, da se ide tü za pomoč siromaškomi narodi i zato je ponüdo svojo pomoč. A razočaran se je vrno domo i napisao knizico pod naslovom: „Jaz govorim narodi.“ V toj knizici piše, da je od sloboščine ali dobrote komunizma razširjena vsaka reč edna debela laž. V Španiji vodi

Ruski jezik obvezen predmet v rdečoj Španiji.
Harnandes, prosvetni minister rdeče Španije je odredil, da se po šolaj obvezno mora včiti rusoski jezik. Profesorje so že določeni i neštarni so celo že v Rusiji, da se navčijo ruskoga jezika. Minister prosvete je pri nekoj priliki pravo, da „se vozka

Švica proti komunistom.
Februara 20. se je glasolo v Kantoni Švajci, da li bi se dovolila komunistična stranka ali ne. I večina naroda je glasala proti komunistom. Ravnotak je večina glasala proti predlogi socialistov, da bi se imanje zava-

Zvezkov za šolsko decu nega, šole se morajo meknoti pred oblastjov v Rusiji.
„Večernaj Moskve“, komunistični list se toži, da vlada ne skrbi za zvezke šolskoj deci, te se nedobijo kupiti po trgovinaj i nema je oblast tudi ne. — Mesto Nikolajev je postal središče

Kak ravnao z betežniki.
„Večernaja Moskva“ piše, da je betežno gospo Čarbakovo rešili avto pelao v bolnico. Gda je bolničarka izročila vse spise v bolnici, je ođišla na obed. Po

V zimi od komarov predavijo.
Po radio-i v Harkovi je predavao neki komunist, kak naj se deca varje, da je ne pičijo komarje. Gda se je to predavanje vršilo, je bilo v Harkovi 30 stopinj mraza. Naj predavatala osmešijo, je v listi „Tihookeanskaja

Službena naznanila

Sresko načelstvo M. Sobota.

Vsem občinam, vsem žandarmerijskim stanicam!

Ker je glasom obvestila sreskega načelstva v Lendavi št. 2201/7 od 27. II. 1938. sinavka in parkljevka v Lendavskem srezu prestala razveljavijam veterinarsko policijske odredbe in omejitve, ki so bile izdane pod uradno okrožnico št. 9135/4 od 29. XI. 1937. v svrhu zatiranja in odvratanja sinavke in parkljevke. Z ozirom na to se smejo odslej zopet vrsiti živinski sejmi na področju sreza Murska Sobota.

Nadalje pa ostanejo še v veljavi določila okrožnice tukajšnjega sreskega načelstva pod št. 438/7 od 9. II. 1938 glede razkuževanja vračajočih se delavcev iz Francije in Nemčije.

Sreski načelnik:
Dr. Bratina, s. r.

Cepljeno trsje

vsake vrste na razni podlagi amerikanski se dobi pri FRANC SERŠEN v Veržeju, trsničar. — Cena po dogovoru.

Bačić Arpada, šteri jim je prečitalo pravila i obrazložo namen društva. Vsi so bili za ustanovitev društva i enoglasno so izvolili odbor.

V načelstvo so bili izvoljeni: gg. Bačić Arpad, Neubauer Jožef, Belović Anton, Pollak Jožef, vsi iz D. Lendave i Žerdin Martin iz Žižkov.

vse ruska kominterna, štera širi brezboštvo i krutost. Na stotine mrtvih je vsaki hip i streljeni so vsi v šinjek. Vsaki komandant si naroči kem več blaga pri trgovcaj i tej če je ne dajo, so imenujani za fašiste pa se strlijo. Neki komunistični uradnik bi mogo 6000 robov iz voze vöpstiti i v drugo mesto spraviti. Na pitanje belgijskoga polkovnika, kak to včini, je etak odgovoro: „To mi ne dela nikše skrbi, poslužim se najležejšega sredstva, vse spokolem. Potrebujem samo par strojnih pušk“.

veza i sodelovanje med španjolskim i ruskim narodom ne mogla na bolši način izraziti“. — Namen je jasen. Ruščina se vči po šolaj, da se po ruskih brezverskih knjigaj širi med španjolskov mladinov brezverstvo.

rovalnih družb podržavilo. To glasanje se je vršilo v Kantoni Argay i je proti predlogi glasalo 44.400 lüdi, za pa samo 13.600. Švicari znajo, ka je komunizem, zato se ga bojijo že v klicem, v stranki.

oblasti. Uradništvo se preselilo se i stiralo z petih šol vučitelstvo i deco, ne da bi oblast skrbela, gde i gda de se ta mladina včila.

obedi se pelala domo, šofer je pa ovto odpelao v garažo. Ves iz sebe je pa opazo na avtoji betežno gospo, štero nišče ne zdigno dol i odneso v bolnico.

Zvezda“ naslikan bio en debeli komunist v bundi, poleg radia pa čepeo en komar pa si etak zgüčavao: „Kak bi mogo jaz pičiti to debelo dlakasto bundo, ka mi nos ne zmrzne“.

Pošta.

Tivadar Mihal, Gaberje. Na uradi agrarne reforme se je urgiralo, da se parcele št. 1215/40 ino 716/31 ki so pomotoma spisane na Tratinjek Petra, spisejo na tebe. Agrarni urad je to delo zvršo, kak smo čeli sami njegov dopis. Naznanam, če si že dovo sklep, ali ne. Serec Alojz, Lipovci. Tvoja prosnja je sledece rešena z odlukom od 3. jan. 1938. št. 111: „prosnja Serec Alojzija Alojzijovoga Beitinci, da se parcela št. 373/4 njiva 1239 chv. k. o. prepise z imena Serec Alojzija Štefanovoga na ime prosilca, se zavraca, ar je to parcelo Serec Alojzija Štefanov odküpo, odnosno njemi je bila delno podarjena že l. 1935. pa je küpna odnosno dariina pogodba odobrena z resenjom min. pojepriredbe stev. 21506/VLaj36 z dne 31. marca l. 1937.

— Oca i sin naj ideta k notari, pri šterom napravita potrebno pogodbo za prenos lastninske pravice v zemljskoj knigi. Agrarna reforma več nema oblasti te prediaga prepis. Hozjan Jožef, Renkovič 113. V Radmožancih parcela št. 1407/196 uravniv i izmeri 66 i chv. je dobila po novoj izmeri št. 1407/200 travnik, ki meri 646 chv. Te je tvoja last i od toga moras plačivati dačo. Gotovo si že dobo resenje. Ar je tvoj, ga leko odas. Cvörnjek Terezija, Kruplivnik 77. Naslov prepisali. Vrečic Franciška, Lavantie. Lansko naročnino sprejeli, nekaj dinarov ostalo ešče za letos, a letošnja naročnina dozđaj, kak to pisemo ne priša.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: gg. Kocet Ivan iz Črensovec, Preininger Janoš iz Dobrovnik i Tot Peter iz Genterovec. — Po uradnoj prijavi ustanovitve bo društvo taki začelo svoje delovanje i bo do konca vztrajalo v zaščiti interesov svojih članov.

Sklep:

V izvršilni stvari zahtevajoče stranke Hozjan Janeza, posestnika iz Brezovice, sedaj na delu v Franciji, ki ga zastopa Dr. Cvetko Tone, advokat v D. Lendavi zoper zavezano stranko Vidič Katarino, vdovo Hozjan, roj. Zakorč (false Žakoc) in Hozjan Ivana, oba posestnika v Ameriki, neznanega bivališča, obema na roke skrbnika način Lebar Štefana, posestnika v Brezovici št. 49 radi Din 20.223/50 s prip. se na predlog zahtevajoče stranke odreja dražbeni narok, določen na dan 28. marca 1938 ob 10 uri v sobi št. 22 tega sodišča na lice mesta, to je v Brezovici št. 65 in sicer za 14 uro (ob 2 uri popoldne).

Dražba zavezani stranki lastnih nepremicnin pod zemljiško knjigo k. o. Brezovica vlož. št. 78 B 9a, b parc. št. 111 njiva, vlož. št. 79 B 13a, b parc. št. 127 hiša št. 44 dvorišče in vrt, sedaj hisa št. 65 z dvorišcem in travnikom, vlož. št. 80 B 8a, b parc. št. 160 njiva, 81 B 19a, b parc. št. 58 njiva, 89 B 8a, b parc. št. 187 travnik se bo torej vršila v Brezovici št. 65 dne 28. marca 1938 ob 14 uri (ob 2 uri popold.)

Okrajno sodišče v D. Lendavi, dne 17. febr. 1938.

I 967/37 - 11

Dražbeni oklic.

Dne 4. aprila 1938 ob 10 uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 22 dražba nepremicnin zemljiška knjiga k. o. Gomilca vl. št. 196 B 13a, b, c 16a parc. št. 772 njiva in pašnik, vlož. št. 254 B 12a, b, c 15a parc. št. 729 njiva in travnik, vlož. št. 342 B 8a, b, c 10a parc. št. 589 hiša št. 40 dvorišče in vrt. Cenilna vrednost: Din 1.990/50, vrednost pritlikline: najmanjši ponudek: Din 1323, varščina: Din 198.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremicnine v škodo zadržitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v D. Lendavi, dne 10. febr. 1938.

I 475/37 - 6

Dražbeni oklic.

Dne 4. aprila 1938 ob 11 uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 22 dražba nepremicnin zemljiška knjiga k. o. Bistrica vl. št. 202 B 19, 244 B 11 370 B 8, parc. št. 116 travnik, sedaj njiva, parc. št. 132 njiva, parc. št. 156 njiva. Cenilna vrednost: Din 8.930, vrednost pritlikline: najmanjši ponudek: Din 5.932, varščina: Din 883.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremicnine v škodo zadržitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v D. Lendavi, dne 14. febr. 1938.

I 601/37 - 11

Dražbeni oklic.

Dne 11. aprila 1938 ob 9 uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 22 dražba nepremicnin zemljiška knjiga k. o. Izakovci vl. št. 253 B 14a parc. št. 132 pašnik, sedaj mlada gošča. Cenilna vrednost: Din 1.750, vrednost pritlikline: najmanjši ponudek: Din 1.167, varščina: Din 175.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo uveljavljati glede nepremicnin v škodo zadržitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v D. Lendavi, dne 21. febr. 1937.

Razglas.

Gradbeni odbor v Filovci bo oddal dne 20. marca 1938. ob 14. uri na zniževalni licitaciji pri zidavi kapelice sledeče strokovno delo:

1. Vse zidarsko delo,
2. Vse tesarsko delo,
3. Limarsko delo,
4. Ključavničarsko delo in
5. Vse mizarsko delo.

Tozadevnih načrtih in proračunih so vsak dan na vpogled pri občinskem starešini. ODBOR.